

Polityka i Strategia Inwestycyjna

Inwestycja E3.1.1 Instrument
wsparcia dla gospodarki
niskoemisyjnej w ramach Krajowego
Planu Odbudowy i Zwiększania
Odporności

Marzec 2025 r.

Spis treści

Polityka	2
1) Wsparcie gospodarki niskoemisyjnej w kontekście reformy strukturalnej Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF)	2
a. Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK)	2
b. Polityka energetyczna Polski do 2040 (PEP2040)	3
c. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)	4
2) Propozycja realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności poprzez Instrument wsparcia dla gospodarki niskoemisyjnej	4
3) Dostosowanie Instrumentu do rozporządzenia RRF i jego filarów	5
4) Polityka inwestycyjna Instrumentu	6
a. Cel inwestycyjny Instrumentu	6
b. Założenia inwestycyjne Instrumentu	6
c. Opis inwestycyjny Instrumentu	7
d. Zasady kwalifikowalności inwestycji i inne limity inwestycyjne	8
Strategia	9
5) Zasady i tryb bezpośredniego nabywania lub obejmowania akcji lub udziałów w spółkach	9
a. Wymagania wobec spółek kapitałowych	9
b. Wymagania i limity inwestycyjne	10
c. Instrument finansowy	11
d. Uzasadnienie i kryteria wyboru przedsięwzięć	13
e. Organizacja, proces decyzyjny i monitorowanie inwestycji Instrumentu	13
6) Zasady wykorzystywania przez spółki środków pochodzących z bezpośredniego nabycia lub objęcia akcji lub udziałów w spółkach	16
7) Zasady i tryb zbywania lub umarzania akcji lub udziałów w spółkach	17
8) Opis sposobu jej wdrażania	18
a. <i>Zgodność Instrumentu z pomocą publiczną, zamówieniami publicznymi, wytycznymi KE</i>	18
b. Zgodność inwestycyjna Instrumentu z RRF	19
c. Ramy wdrażania zasady „nie czynić znaczących szkód” (DNSH) i aspekty środowiskowe	19
d. Instrument, a inne programy w kontekście wsparcia UE	23

Polityka

1) Wsparcie gospodarki niskoemisyjnej w kontekście reformy strukturalnej Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF)¹

W ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) stanowi plan rozwojowy, który ma wzmocnić polską gospodarkę, zwiększyć jej innowacyjność oraz uodpornić na różnego rodzaju kryzysy. Wśród wielu kierunków interwencji KPO wskazany jest obszar zielonej transformacji, który realizuje, między innymi tzw. Komponent E.

Inwestycja E3.1.1 *Instrument wsparcia dla gospodarki niskoemisyjnej* jest elementem Komponentu E Zielona, inteligentna mobilność. Jest to także działanie uzupełniające szerszą reformę strukturalną, jaką Polska przechodzi w sektorze energetyki i transportu. Komponent E odnosi się głównie do wyzwań, przed którymi stoi polski sektor transportu w odniesieniu do dekarbonizacji i zanieczyszczenia powietrza. Celem działań w tym obszarze jest wprowadzenie reform i inwestycji propagujących zrównoważony transport z pomocą publicznego transportu miejskiego, czystych ekologicznie pojazdów i odpowiedniej infrastruktury, przesunięcia międzygałęziowego z transportu drogowego na kolejowy oraz transport intermodalny.

Inwestycja E3.1.1 stanowi uzupełnienie działania E1.1.1 (Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej). Jej celem jest zwiększenie potencjału wybranych sektorów w zakresie opracowywania niskoemisyjnych i zeroemisyjnych rozwiązań produktowych.

a. Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK)

Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021 – 2030 z 2019 r., wraz z projektem aktualizacji z 2024 r. (zwany dalej: Krajowym Planem w dziedzinie Energii i Klimatu do 2030 r., „aKPEiK”) przedstawia kierunki polityki spójne i komplementarne z horyzontalną strategią rozwoju kraju oraz wypełnieniem obowiązku określonego w regulacjach UE. Dywersyfikacja struktury polskiego miksu energetycznego przy jednoczesnym zwiększeniu roli technologii i rozwiązań nisko- i zeroemisyjnych oraz wysokoefektywnych we wszystkich sektorach gospodarki pomoże osiągnąć pozytywne rezultaty w obszarze dekarbonizacji. Kluczowe uzupełniające się cele Instrumentu wsparcia dla gospodarki niskoemisyjnej i KPEiK to:

- Redukcja emisji gazów cieplarnianych (o ok. 50,4% w stosunku do poziomu z 1990 r.) w sektorach non-ETS takich jak transport, rolnictwo, odpady, emisje przemysłowe poza ETS oraz sektor komunalno-mieszkaniowy z budynkami, małymi źródłami, gospodarstwa domowe, usługami itp. (o 18,2% w 2030 r. w porównaniu z poziomem w 2005 r.) zgodnie z aKPEiK. Polska będzie wspierać transport

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

zeroemisyjny poprzez rozwój paliw alternatywnych (elektromobilności, wodoru i jego pochodnych) oraz zwiększanie wykorzystania biopaliw, co przyczyni się zarówno do zmniejszenia uzależnienia Polski od importu ropy naftowej, jak i ograniczenia szkodliwości sektora transportu dla środowiska;

- Poprawa jakości środowiskowa m. in. poprzez ograniczenie emisji do atmosfery antropogenicznych substancji zanieczyszczających: dwutlenku siarki (SO_2), tlenków azotu (NO_x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH_3) i drobnych cząstek stałych ($\text{PM}_{2,5}$) do roku 2030 oraz przejście na gospodarkę obiegu zamkniętego;
- Zmniejszenie udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej do 56-60% w 2030 r. i dalsza tendencja spadkowa do 2040 r., zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) m. in. wzrost dynamiki rozwoju mikroinstalacji OZE w latach 2020-2030, wdrożenie pierwszych morskich farm wiatrowych w 2026 r. oraz odblokowanie potencjału lądowej energetyki wiatrowej do 2030 r.;
- Spadek kosztów wytwarzania energii elektrycznej o 13% w 2030 r. względem 2025 r. z dalszą dynamiczną tendencją spadkową do roku 2040;
- Zmniejszenie dystansu pomiędzy Polską a gospodarkami wysoko rozwiniętymi, przy średniorocznym wzroście PKB na poziomie 4,13%, polepszenie warunków prowadzenia biznesu oraz poprawa jakości życia Polaków, a także realizacja aspiracji rozwojowych obecnych i przyszłych pokoleń zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, m.in. przez zwiększenie wydatków na badania i rozwój.

b. Polityka energetyczna Polski do 2040 (PEP2040)

Polityka Energetyczna Polski do 2040 roku jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii wynikających ze „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”. PEP2040 to kompas dla przedsiębiorców, samorządów i obywateli w transformacji polskiej gospodarki w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Kluczowe wspólne cele Instrumentu wsparcia dla gospodarki niskoemisyjnej i PEP2040 to:

- Poprawa jakości powietrza, w tym niskoemisyjny kierunek transformacji poszczególnych źródeł – (pompy ciepła, ogrzewanie elektryczne), odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych, utrzymanie możliwości stosowania paliwa bezdymnego, zwiększenie efektywności energetycznej budynków – rozwój niskoemisyjnych technologii.
- Wzrost udziału OZE we wszystkich sektorach i technologiach. W 2030 r. udział energii odnawialnej w końcowym zużyciu energii brutto wyniesie co najmniej 23% – nie mniej niż 32% w przypadku energii elektrycznej (głównie elektrownie wiatrowe i fotowoltaika), 28% w ciepłownictwie (wzrost o 1,1 pkt. proc. rocznie), 14% w transporcie (z dużym udziałem elektromobilności).
- Znaczący wzrost mocy zainstalowanej fotowoltaiki: ok. 5-7 GW w roku 2030 i ok. 10-16 GW w 2040 r. Programy inwestycyjne operatora systemu przesyłowego (OSP) i operatorów systemów dystrybucyjnych (OSD) będą koncentrować się na

rozwoju odnawialnych źródeł energii, aktywnych odbiorcach oraz bilansowaniu lokalnym. Działania OSPe skoncentrowane będą m. in. na modernizacji oraz rozbudowie sieci przesyłowych, zapewniając stabilną pracę istniejących instalacji wytwórczych oraz umożliwiając przyłączanie nowych jednostek wytwórczych.

- Najbardziej oczekiwany rozwój technologii energetycznych i inwestycji badawczo-rozwojowych obejmuje: technologie magazynowania energii, inteligentne systemy pomiarowe i zarządzania energią, elektromobilność, paliwa alternatywne i technologie wodorowe.

c. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)

W ramach SOR wyznaczonych zostało 10 sektorów strategicznych, do których należą m.in. sektor transportu, produkcji, ekologiczne budownictwo, spójnych z tematyką Instrumentu wsparcia dla gospodarki niskoemisyjnej. Inwestycja E3.1.1 będzie wspierać cele SOR m.in. takie jak:

- Wzrost globalnej konkurencyjności polskiego przemysłu będzie możliwy dzięki reindustrializacji. Przemysł jest kluczowym obszarem wzrostu innowacyjności, gdyż to on wydaje najwięcej na działalność B+R, a zwiększanie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i zagranicznym jest niezbędne do tworzenia nowych przewag konkurencyjnych takich m. in. jak rozwój infrastruktury technicznej i kompetencji dla „Przemysłu 4.0”, tworzenie wysokiej jakości kapitału ludzkiego i miejsc pracy, a także zwiększonej tendencji przedsiębiorstw do eksportu i lokowania bezpośrednich inwestycji za granicą, będą stymulować popyt zewnętrzny na innowacje.
- Spójność społeczna wymaga równego podziału korzyści wynikających ze wzrostu gospodarczego. Niezbędny jest także rozwój zrównoważony terytorialnie, co oznacza konieczność usuwania barier i wzmacniania regionów borykających się z trudnościami.

2) Propozycja realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności poprzez Instrument wsparcia dla gospodarki niskoemisyjnej

Polska propozycja zakłada utworzenie Instrumentu wsparcia dla gospodarki niskoemisyjnej (dalej zwanego: Instrumentem) jako narzędzia realizacji polityki RRF w ramach Inwestycji E3.1.1 Instrument będzie skutecznym narzędziem realizacji celów RRF w ramach komponentu E Zielona, inteligentna mobilność. Instrument przyczyni się do zwiększenia możliwości produkcyjnych nowych pojazdów zeroemisyjnych oraz infrastruktury niezbędnej z punktu widzenia rozwoju elektromobilności. Odegra również kluczową rolę w zakresie rozwoju instalacji przemysłowych i związanych z tym innowacji, ukierunkowanych na wytwarzanie i magazynowanie zielonej energii.

3) Dostosowanie Instrumentu do rozporządzenia RRF i jego filarów

Instrument realizuje główne cele rozporządzenia RRF, w zgodzie z pięcioma wskazanymi w rozporządzeniu filarami:

Zielona transformacja (główna inicjatywa):

- Wspieranie niskoemisyjnych inicjatyw przemysłowych na rzecz gospodarstw domowych i transportu, mających na celu tworzenie wartości dodanej dla gospodarki i redukcję emisji gazów cieplarnianych;
- Poszerzenie rynku poprzez kreowanie popytu na rozwiązania niskoemisyjne wśród gospodarstw domowych i odbiorców przemysłowych poprzez zwiększanie podaży i zachęt do wyboru proponowanych rozwiązań;
- Wspieranie inwestycji w bezpieczeństwo łańcucha dostaw mających na celu ulokowanie całych łańcuchów wartości w Europie poprzez eksplorację rynku technologii, badań i rozwoju oraz produkcji surowców i komponentów inwestycji niskoemisyjnych;
- Zwiększanie odporności rynku europejskiego – zwiększenie niezależności od dostaw z Azji m. in. w zakresie dostaw akumulatorów i paneli oraz innych.

Spójność gospodarcza, produktywność i konkurencyjność:

- Tworzenie miejsc pracy wymagających wysokich kwalifikacji w UE;
- Wsparcie relokacji miejsc pracy z Azji do UE;
- Rozwiązanie technologiczne i przemysłowe dla Europy umożliwiające dostawcom rozwój i transfer do segmentów łańcucha wartości dodanej o większej liczbie dodanej.

Odporność zdrowotna, gospodarcza, społeczna i instytucjonalna:

- Podniesienie poziomu życia obywateli UE przez proponowanie rozwiązań przemysłowych ograniczających emisję gazów cieplarnianych. W Polsce jest 22 z 50 najbardziej zanieczyszczonych miast w Europie². Ma to ogromne znaczenie społeczne, gdyż z powodu smogu i powikłań wynikających ze złej jakości powietrza w Polsce przedwcześnie umiera około 50 tysięcy osób rocznie.

Spójność społeczna i terytorialna:

- Realizacja inwestycji w regionach o wysokich oczekiwaniach wobec transformacji, szczególnie mających na celu zaproponowanie alternatywy dla branż związanych z węglem.

Polityki dla następnego pokolenia:

- Tworzenie w UE miejsc pracy wymagających wysokich kwalifikacji oraz odgrywanie aktywnej roli w tworzeniu kompetencji przyszłych pracowników.

² <https://www.eea.europa.eu/en/topics/in-depth/air-pollution/european-city-air-quality-viewer?activeAccordion=fed434db-61d7-4b4b-b074-a728fa9c4480>

Instrument swoim zakresem obejmuje następujące szstandarowe obszary rekomendowane przez Komisję Europejską:

- Naładuj i tankuj – promowanie przyszłościowych, czystych technologii w celu przyspieszenia wykorzystania zrównoważonego, dostępnego i inteligentnego transportu, stacji ładowania i tankowania oraz rozbudowy transportu publicznego, a ostatecznym celem jest redukcja emisji gazów cieplarnianych z transportu.
- Zwiększenie mocy – skoncentrowanie się na przyszłościowych, czystych technologiach (np. poprzez budowę zakładów produkujących zeroemisyjne pojazdy) oraz przyspieszenie rozwoju i wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Wspieranie integracji budowlanej i sektorowej prawie 40% z 500 GW wytwarzania energii odnawialnej potrzebnej do 2030 r., wspieranie instalacji elektrolizerów o mocy 40 GW oraz produkcji i transportu 10 milionów ton wodoru odnawialnego w całej UE do 2030 r.

4) Polityka inwestycyjna Instrumentu

a. Cel inwestycyjny Instrumentu

Ogólnym celem Instrumentu jest przyczynianie się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej i zeroemisyjnej przez wspieranie projektów przemysłowych w Polsce z myślą o sektorze czystej mobilności i sektorze energetycznym, w tym magazynów zeroemisyjnej energii. Celem szczegółowym inwestycji jest zwiększenie potencjału wybranych sektorów w zakresie opracowywania niskoemisyjnych i zeroemisyjnych rozwiązań produktowych.

b. Założenia inwestycyjne Instrumentu

Instrument wsparcia dla gospodarki niskoemisyjnej E3.1.1 uzupełnia działanie E1.1.1 (Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej).

Jednym z wyzwań, przed którym stoi polska gospodarka jest zdolność do tworzenia zaawansowanych produktów w łańcuchach wartości dla sektora czystej mobilności i sektora energetycznego. Dotyczy to zarówno możliwości dostarczania nisko- lub zeroemisyjnych rozwiązań produktowych (np. pojazdów takich jak samochody osobowe, autobusy, lokomotywy etc.), jak i komponentów produktów końcowych (np. rozwiązania i części pojazdów wpływające bezpośrednio na uznanie pojazdu za nisko- lub zeroemisyjny), a także instalacji przemysłowych oraz innowacyjnych rozwiązań nastawionych na nisko- i zeroemisyjne źródła energii, w tym technologii produkcji wodoru, oraz jej magazynowanie (w tym wodoru). Jednocześnie badania pokazują, że Polska jest obecnie jednym z najważniejszych producentów i eksporterów części samochodowych, w tym silników, w wielu europejskich motoryzacyjnych łańcuchach dostaw. Sektor motoryzacyjny (środki transportu, części i akcesoria) jest jedną z kluczowych gałęzi eksportowych polskiej gospodarki. Ostatnie lata uplasowały Polskę w europejskiej czołówce eksporterów baterii akumulatorowych. Daje to Polsce wysoką szansę na przejście na wytwarzanie

zaawansowanych produktów końcowych i komponentów produktów końcowych związanych z nisko- i zeroemisyjną mobilnością oraz wytwarzaniem i magazynowaniem energii

(np. samochody i inne pojazdy, części pojazdów wpływające bezpośrednio na uznanie pojazdu za nisko- lub zeroemisyjny, oraz instalacje przemysłowe i innowacyjne rozwiązania dla źródeł energii oraz jej magazynowania czy materiałów aktywnych do produkcji ogniw (katody lub anody)). Takie podejście spełnia m. in. założenia Europejskiego Zielonego Ładu dotyczące dekarbonizacji gospodarki UE, a także europejskiej polityki przemysłowej i europejskiego łańcucha wartości produkcji przemysłowej. Co więcej, poprzedni i obecny kryzys gospodarczy wyraźnie pokazały krótko- i długoterminową odporność antykryzysową sektora przemysłowego pod względem przetrwania, zdolności do generowania, utrzymywania lub przywracania produktywności i inwestycji, a także zdolności do tworzenia lub utrzymywania miejsc pracy. Ma to znaczenie także w wymiarze terytorialnym, gdzie przemysł, a w szczególności „zielony przemysł”, może zaoferować nowe miejsca pracy w regionach transformacji strukturalnej (np. w Polsce na terenie województwa śląskiego i małopolskiego, objętych procesem wygaszania kopalń węgla kamiennego czy regionów Konina, Bełchatowa i Turowa z kopalniami węgla brunatnego i energetyką opartą na tym paliwie).

c. Opis inwestycyjny Instrumentu

Działanie polega na inwestycji publicznej w Instrument, który będzie inwestował w inicjatywy mające na celu rozwój projektów dostarczających nisko- i zeroemisyjne rozwiązania dla gospodarki europejskiej, przez zapewnienie inwestycji kapitałowych bezpośrednio w sektor prywatny, jak również sektor publiczny zaangażowany w podobną działalność. Zadaniem Instrumentu jest przyczynienie się do zwiększenia mocy produkcyjnej w zakresie pojazdów nisko- i zeroemisyjnych oraz infrastruktury na potrzeby rozwoju elektromobilności, a także instalacji przemysłowych oraz innowacyjnych rozwiązań nastawionych na produkcję nisko- i zeroemisyjne źródła energii i magazynowanie zeroemisyjnej energii oraz recyklingu. Przedmiotem działalności Instrumentu mogą być m.in.:

1. przedsięwzięcia z zakresu zrównoważonej mobilności, obejmujące:
 - a) budowę instalacji, linii technologicznych/ fabryk produkujących zaawansowane technologicznie produkty końcowe, tj. nisko- i zeroemisyjne pojazdy, takie jak samochody osobowe, dostawcze, ciężarowe, autobusy, lokomotywy, pojazdy szynowe, pojazdy rolnicze etc.;
 - b) wytwarzanie części do pojazdów, wpływających bezpośrednio na uznanie pojazdu za nisko- lub zeroemisyjny, w łańcuchach wartości do wytwarzania produktów końcowych, o których mowa w pkt. a) w tym m. in. komponentów

- związanych z konstrukcją i technologią wpływających bezpośrednio na ich nisko- lub zeroemisyjność np. napędy, akumulatory, układy zasilania;
- c) wytwarzanie infrastruktury ładowania pojazdów oraz komponentów w łańcuchach wartości do wytwarzania produktów końcowych infrastruktury ładowania pojazdów m. in. stacji ładowania samochodów elektrycznych (w tym domowe stacje ładowania), gniazd ładowania, systemów zarządzania ładowaniem, stacji tankowania wodoru;
2. przedsięwzięcia z łańcucha wartości dla nisko- i zeroemisyjnych źródeł energii (w tym produkcji wodoru) lub magazynowania zeroemisyjnej energii (w tym wodoru) obejmujące:
- a) instalacje przemysłowe, innowacyjne rozwiązania, linie technologiczne, fabryki do wytwarzania produktów końcowych dla nisko- i zeroemisyjnych źródeł energii lub magazynów zeroemisyjnej energii;
- b) wytwarzanie produktów w łańcuchach wartości do wytwarzania produktów końcowych, o których mowa w pkt. a) powyżej, np. ogniwa fotowoltaiczne, baterie, materiały aktywne do produkcji ogniw (katody lub anody);
- c) wytwarzanie komponentów do produktów końcowych dla nisko- i zeroemisyjnych źródeł energii lub magazynów zeroemisyjnej energii;
3. instalacje realizowane w ramach przedsięwzięć wymienionych w pkt. 1) i pkt. 2 lit. b) powyżej, a służące do recyklingu powstających odpadów związanych z sektorem nisko- i zeroemisyjnej energii i elektromobilności oraz ponownego użycia powstających odpadów w ramach ww. sektorów (w ramach tego przedsięwzięcia wymagane jest ponowne wykorzystanie odzyskanych odpadów w przedsięwzięcia wskazane w pkt. 1) i 2) powyżej.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę cel określony w RRF dla działania E3.1.1, w ramach Instrumentu wspierane będą co do zasady inwestycje strategiczne, o dużym oddziaływaniu na rynek.

d. Zasady kwalifikowalności inwestycji i inne limity inwestycyjne

- Stopień zaangażowania Instrumentu w poszczególne inwestycje będzie zmienny;
- Projekty mogą być zdywersyfikowane pod względem rodzajów branż i rynków, na których działają spółki;
- Ze względu na kwalifikację geograficzną Instrument inwestuje w spółki mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym inwestycja musi odbywać się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Strategia

5) Zasady i tryb bezpośredniego nabywania lub obejmowania akcji lub udziałów w spółkach

Warunki programowe bezpośredniego nabywania lub obejmowania akcji lub udziałów w spółkach kapitałowych (tj. spółkach akcyjnych lub spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością):

- Zarówno w projekty typu *start-up* jak i już funkcjonujące podmioty z historią prowadzenia działalności gospodarczej. Próg wejścia kapitałowego minimum 50 mln zł;
- W spółki spełniające warunki Programu priorytetowego;
- Inwestycja objęta Programem priorytetowym będzie realizowana tylko przez spółkę, w której dokonano inwestycji kapitałowej, lub jej grupę kapitałową. W przypadku grup kapitałowych inwestycja powinna być realizowana w obrębie grupy kapitałowej;
- Zasadą jest bezpośrednie nabycie lub objęcie akcji/udziałów w finansowanej spółce w drodze podwyższenia kapitału zakładowego podmiotu. Wyklucza się udzielanie finansowania w drodze objęcia obligacji lub innych instrumentów dłużnych;
- Wysokość wejścia kapitałowego, nie może przekroczyć 49% udziałów lub akcji w kapitale, po bezpośrednim nabyciu lub objęciu całości udziałów lub akcji przez NFOŚiGW. Obejmowanie pakietów większościowych tj. maksymalnie do 85% wymagałoby dodatkowych analiz z zakresu ustalenia modelu zarządzania podmiotem, sposobu powoływania kadry zarządzającej i analiz z zakresu konfliktu interesów, ponieważ instytucja udzielająca finansowania, będzie miała decydujący wpływ na realizację projektu i jego nadzór;
- Nie można otrzymywać wsparcia w ramach innych instrumentów Unii na pokrycie tych samych kosztów;
- Inwestycje kapitałowe mogą być dokonywane jednorazowo lub w transzach.

Projekty realizowane w ramach Instrumentu, będą finansowane poprzez bezpośrednie nabycie lub objęcie akcji lub udziałów w spółkach kapitałowych (w formie **inwestycji kapitałowych**) zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska („ustawa – Prawo ochrony środowiska”).

a. wymagania wobec spółek kapitałowych

- W momencie inwestycji spółka może mieć status małego, średniego lub dużego przedsiębiorstwa lub spółki o średniej kapitalizacji;
- Spółka, która będzie wnioskować o dofinansowanie w formie bezpośredniego nabycia lub objęcia akcji lub udziałów, może być także spółką specjalnego przeznaczenia do realizacji tylko jednej inwestycji (zgłoszonego przedsięwzięcia) i

nie prowadzić wcześniej żadnej działalności gospodarczej, a wnioskowane przedsięwzięcie będzie realizowane w formie tzw. *project finance*;

- Członkowie organu zarządzającego spółki nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo skierowane przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, przestępstwo przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, systemowi gospodarczemu, systemowi bankowemu lub przestępstwo skarbowe lub jakiekolwiek inne przestępstwo związane z działalnością gospodarczą lub popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej;
- Akcjonariusze/Udziałowcy spółki nie są wpisani do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego;
- Spółka nie znajduje się w trudnej sytuacji w rozumieniu Rozporządzenia 651/2014³;
- Spółka przedstawi Zarządzającemu Instrumentem wymaganą dokumentację inwestycyjną, w szczególności test prywatnego inwestora jako podstawowy dokument określający dopuszczalność przyjęcia środków inwestycyjnych;
- Spółka nie posiada zaległości podatkowych i wywiązuje się z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, lub właściwy urząd skarbowy lub właściwy oddział ZUS wyraził zgodę na rozłożenie zaległości na raty lub odroczenie na mocy ostatecznej i niepodlegającej uchyleniu decyzji, a układ taki jest realizowany na drodze rzeczywistych płatności takich zobowiązań; jeżeli w momencie inwestycji spółka będzie miała zaległości podatkowe lub ZUS, Instrument uzależni transfer środków od uprzedniej spłaty całkowitej kwoty tych zaległości przez spółkę;
- Spółka na bieżąco wywiązuje się ze zobowiązań publicznoprawnych, w szczególności na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej „NFOŚiGW” lub „Zarządzający Instrumentem”), właściwych organów, czy też podmiotów; jeżeli w momencie inwestycji spółka będzie miała takie zaległości, Zarządzający Instrumentem uzależni transfer środków od uprzedniej spłaty całkowitej kwoty tych zaległości przez spółkę;
- Spółka nie ma siedziby i nie utrzymuje powiązań biznesowo-handlowych z podmiotami mającymi siedzibę w państwie niewspółpracującym z UE w zakresie wdrażania uzgodnionych międzynarodowych standardów podatkowych.

Zgodnie z zasadą niedyskryminacji za Beneficjentów końcowych Programu priorytetowego można również przyjąć podmioty publiczne prowadzące podobną działalność jak podmioty prywatne korzystające z Programu priorytetowego.

b. Wymagania i limity inwestycyjne

- Zainwestowane środki nie zostaną wykorzystane na:
 - finansowanie VAT;
 - prefinansowanie dotacji lub innych form wsparcia ze środków publicznych;
 - zakup nieruchomości – powyżej 15% wartości inwestycji;

³ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

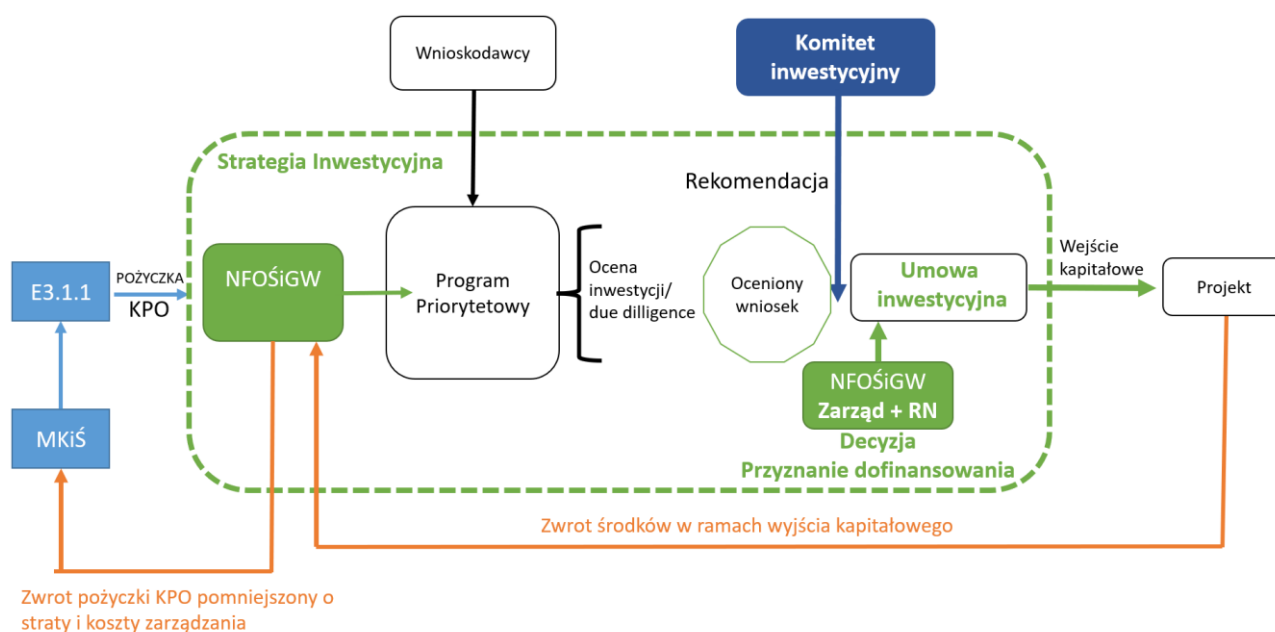
- najem, leasing lub dzierżawę nieruchomości;
- spłatę zadłużenia istniejącego przed inwestycją kapitałową przez Zarządzającego Instrumentem lub restrukturyzację zadłużenia spółki;
- Zainwestowane środki muszą być przeznaczone na inwestycje określone w dokumentacji inwestycyjnej, w tym wytworzenie lub zakup środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych;
- Rozwiązania/projekty realizowane przez spółki (docelowo przy wsparciu zainwestowanych środków) mogą nie zostać ukończone lub w pełni wdrożone w momencie podjęcia decyzji inwestycyjnej Zarządzającego Instrumentem;
- Wydatkowane środki będą zgodne z zasadą „Nie czyn znaczących szkód”⁴.

c. Instrument finansowy

Instrument będzie oferował wsparcie kapitałowe, które będzie zgodne z niniejszą Polityką i Strategią Inwestycyjną. Środki KPO będą finansować decyzje inwestycyjne Instrumentu. Zarządzanie Instrumentem – na poziomie strategicznym i operacyjnym – zostało powierzone NFOŚiGW. Instrument będzie wdrażany poprzez Program priorytetowy NFOŚiGW o nazwie „Instrument wsparcia dla gospodarki niskoemisyjnej”. Instrument finansowany będzie ze środków nieoprocentowanej pożyczki i ma charakter zwrotny. Środki powracające do Zarządzającego Instrumentem pomniejszone o przewidziane straty i koszty zarządzania zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju zostaną zwrócone do budżetu Skarbu Państwa. Kluczową formą inwestycji Instrumentu jest wejście kapitałowe polegające na bezpośrednim nabyciu lub objęciu akcji lub udziałów w podwyższanym kapitale odpowiednio spółek akcyjnych lub z ograniczoną odpowiedzialnością.

⁴ Dz. Urz. UE C/2023/111 z 11.10.2023

Schemat wdrażania inwestycji E3.1.1 KPO

W celu prawidłowej realizacji Programu priorytetowego, NFOŚiGW zapewni stosowanie właściwych mechanizmów i procesów, a także wykorzystanie odpowiedniej struktury realizacji Programu priorytetowego – przy wykorzystaniu dostępnych zasobów organizacyjnych i kadrowych NFOŚiGW, w szczególności w zakresie:

- 1) oceny kwalifikowalności przedsięwzięć;
- 2) wyboru niezależnych Doradców w procedurze przetargowej;
- 3) powołania niezależnego od rządu Komitetu Inwestycyjnego;
- 4) zarządzania powierzonymi środkami;
- 5) operacji finansowych;
- 6) księgowości i sprawozdawczości;
- 7) monitorowania realizacji projektu Beneficjenta końcowego zgodnie z politykami horyzontalnymi;
- 8) komunikacji i marketingu,
- 9) zapewnienia przestrzegania tajemnicy przedsiębiorstwa oraz ochronę innych informacji nie ujawnionych do wiadomości publicznej lub prawnie chronionych, do których NFOŚiGW uzyska dostęp w związku z realizacją Programu priorytetowego.

NFOŚiGW będzie prowadził ocenę przedsięwzięć zgodnie z ustalonymi w pkt 8 Programu priorytetowego kryteriami wyboru przedsięwzięć, w tym przy pomocy wybranego w drodze procedury przetargowej podmiotu/podmiotów, w zakresie określonym w Programie priorytetowym, zwanych dalej Doradcami. Podczas realizacji „Polityki i Strategii” i Programu, NFOŚiGW będzie stosował wewnętrzne procedury, procesy oraz metodyki w oparciu o mające zastosowanie przepisy prawa krajowego i unijnego.

d. Uzasadnienie i kryteria wyboru przedsięwzięć

Decyzje inwestycyjne będą podejmowane według kryteriów rynkowych oraz zgodnie z horyzontalnymi zasadami i kryteriami wyboru przedsięwzięć dla Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności⁵. Wnioski o udzielenie wsparcia na realizację przedsięwzięć w ramach Programu priorytetowego będą oceniane pod względem spełnienia kryteriów dostępu, jakościowych dopuszczających (w tym dodatkowych) oraz kryteriów horyzontalnych przez NFOŚiGW i wybranego/-ych w ramach procedury przetargowej Doradcę/Doradców. Dodatkowo zostanie przeprowadzona ocena stanu obecnego

i perspektyw rozwoju Wnioskodawców wraz z identyfikacją ryzyk i opłacalności inwestycji tzw. „*due diligence*”. Powyższa struktura powinna zapewnić spełnienie warunku określonego w decyzji wykonawczej w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększenia odporności Polski (dalej: CID), zgodnie z którym wszystkie przedsięwzięcia objęte wsparciem muszą być opłacalne z ekonomicznego punktu widzenia. Wsparciem może być objęte tylko to przedsięwzięcie, które spełniło wszystkie kryteria oraz uzyskało pozytywną decyzję inwestycyjną Komitetu Inwestycyjnego i zgodę na podpisanie umowy inwestycyjnej przez Zarząd NFOŚiGW.

Kluczowe kryteria wyboru przedsięwzięć obejmują w szczególności:

- Wyniki testu prywatnego inwestora;
- Udział środków Zarządzającego Instrumentem w źródłach finansowania inwestycji;
- Wskaźniki opłacalności inwestycji (w tym IRR i NPV projektu; wycena wartości Wnioskodawcy z projektem metodą dochodowa);
- Okres zwrotu zainwestowanych środków;
- Strukturę własnościową z uwzględnieniem udziału NFOŚiGW.

Podstawowe zasady oceny oraz takie elementy, jak wymogi formalne czy merytoryczne w zakresie ubiegania się o wsparcie oraz proces rozpatrywania wniosków o wsparcie zostaną szczegółowo określone w zasadach naboru wniosków (Program priorytetowy, Regulamin naboru wniosków).

e. Organizacja, proces decyzyjny i monitorowanie inwestycji Instrumentu

Organizacja

Ocenę zgłoszonych wniosków o dofinansowanie oraz wybór Wnioskodawców rekomendowanych do uzyskania dofinansowania w formie bezpośredniego nabycia lub objęcia akcji lub udziałów przeprowadza działający w ramach Instrumentu Komitet Inwestycyjny, powołany przez NFOŚiGW. Członkami Komitetu Inwestycyjnego będą osoby wybierane spośród pracowników NFOŚiGW i/lub ekspertów niebędących pracownikami NFOŚiGW, posiadające wiedzę specjalistyczną w zakresie funkcjonowania Instrumentu oraz finansowania inwestycji kapitałem udziałowym. W pracach Komitetu

⁵ Horyzontalne zasady wyboru przedsięwzięć dostępne na stronie <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/kpo/dokumenty/zasady-horyzontalne/>

mogą uczestniczyć przedstawiciele Ministerstwa Klimatu i Środowiska (jako obserwatorzy bez prawa głosu). Zapewniona zostanie niezależność Członków Komitetu Inwestycyjnego od rządu.

Do zadań Komitetu Inwestycyjnego będzie należało, w szczególności:

- Przeprowadzenie weryfikacji potencjalnego projektu inwestycyjnego dokonywanej na podstawie dokumentów przygotowanych przez Doradców;
- Podejmowanie decyzji inwestycyjnych, co do zasadności wejścia kapitałowego w dany projekt inwestycyjny wraz ze wskazaniem rekomendowanych parametrów inwestycji dokonywanej w oparciu o pogłębione analizy potencjalnego projektu inwestycyjnego przygotowane przez Doradców.

Komitet Inwestycyjny, przy podjęciu decyzji inwestycyjnej powinien kierować się m. in. następującymi zasadami:

- Maksymalizacji wartości inwestycji w połączeniu z ograniczaniem ryzyka inwestycyjnego;
- Efektem skali, tj. preferowaniem inwestycji o wysokim potencjale rozwojowym i przemysłowym, które zapewnią znaczących wzrost przychodów, liczby miejsc pracy, konkurencyjności polskiej gospodarki oraz dochodów budżetowych;
- Rozwoju technologii: promowania przedsięwzięć uwzględniających istotny komponent budowy infrastruktury badawczo-rozwojowej lub R&D, które umożliwią realizację wymiernych przewag technologicznych przedsięwzięć;
- Koncentracji geograficznej: promowania inwestycji, które w największym stopniu przyczynią się do transformacji kluczowych obszarów Polski, potrzebujących narzędzia wsparcia tych przemian (tj. np. obszarów województwa śląskiego i małopolskiego, objętych procesem wygaszania kopalń węgla kamiennego czy regionów Konina, Bełchatowa i Turowa z kopalniami węgla brunatnego i energetyką opartą na tym paliwie);
- Kompleksowości projektów, które tworzą produkty z wysoką wartością dodaną, a jednocześnie na pewnym etapie swojego zaawansowania przewidują lokalizację kluczowych elementów łańcucha wartości w Polsce;
- Ograniczenia ryzyka łańcucha dostaw kluczowych technologii, linii produkcyjnych czy surowców, materiałów, półproduktów.

Decyzje inwestycyjne będą podejmowane w oparciu o panujące czynniki ekonomiczne, biznesowe, prawne i organizacyjne, specyfikę danej inwestycji oraz potencjał wzrostu danego przedsiębiorstwa oraz w oparciu o analizy i rekomendacje przygotowane przez Doradców jak i analizy własne członków Komitetu Inwestycyjnego.

Szczegółowe zasady powołania Komitetu Inwestycyjnego oraz jego funkcjonowanie określi regulamin Komitetu Inwestycyjnego.

Ostateczną decyzję inwestycyjną podejmuje Komitet Inwestycyjny. Na podstawie decyzji inwestycyjnej Komitetu Inwestycyjnego, Zarząd NFOŚiGW, zgodnie z art. 400k ust. 1 pkt 4

ustawy – Prawo ochrony środowiska - podejmuje decyzję w zakresie gospodarowania środkami NFOŚiGW (decyzję w przedmiocie udzielenia wsparcia) i wnioskuje do Rady Nadzorczej NFOŚiGW o zatwierdzenie wniosku o nabycie lub objęcie udziałów lub akcji (w trybie art. 400h ust. 2 pkt 9) ustawy - Prawo ochrony środowiska).

Proces podejmowania decyzji inwestycyjnych przez KI

Przed podjęciem decyzji inwestycyjnej Komitet Inwestycyjny, w oparciu również o raport przedstawiony przez Doradcę, dokona oceny m. in. :

- Zgodności przedsięwzięcia z celami Instrumentu;
- Analizy historycznej sytuacji Wnioskodawcy w zakresie obejmującym co najmniej takie kwestie jak: podatkowe, prawne, ekonomiczno-finansowe, sprzedażowe, technologiczne i środowiskowe, a wyniki tego badania zostaną potwierdzone odpowiednimi raportami;
- Analizę testu prywatnego inwestora na podstawie, uprzednio zweryfikowanych, założeń przyjętych przez spółkę;
- Analizę perspektyw rozwoju Wnioskodawcy i inwestycji, w tym m. in.:
 - opis inwestycji (w tym m. in. opis produktu/usługi, przewag konkurencyjnych, zapewnienie źródeł dostaw);
 - zaawansowanie techniczne i rynkowe projektu;
 - pełne źródła finansowania inwestycji oraz prognozy finansowe (w tym stabilność finansowa);
 - ocenę opłacalności projektu, w tym m. in. wskaźniki IRR i NPV i Wnioskodawcy z projektem, wycena wartości spółki metodą dochodową oraz ustalenie liczby i ceny bezpośrednio nabywanych lub obejmowanych akcji lub udziałów;
- Ocenę przedstawionej(-ych) przez Wnioskodawcę propozycji/strategii wyjścia z inwestycji przez Zarządzającego Instrumentem;
- Analizę wszelkich zidentyfikowanych czynników ryzyka wraz z oceną działań mitygujących.

Komitet Inwestycyjny w drodze decyzji inwestycyjnych wskaże spółki, z którymi prowadzone będą negocjacje mające doprowadzić do podpisania przez Zarząd NFOŚiGW, zgodnie z odpowiednimi przepisami, umowy inwestycyjnej.

Procedura bezpośredniego nabywania lub obejmowania akcji lub udziałów:

Procedura bezpośredniego nabywania lub obejmowania akcji lub udziałów obejmować będzie między innymi:

- Sformułowanie warunków niezbędnych do zaangażowania kapitałowego, w tym m. in. uzgodnienie pomiędzy KI, a Wnioskodawcą liczby i ceny bezpośrednio nabywanych lub obejmowanych akcji lub udziałów, sposobu obejmowania/nabywania akcji/udziałów (jednorazowo/w transzach);

- Uzgodnienie przy współudziale doradcy prawnego i zawarcie, po wyrażeniu zgody przez Zarząd i Radę Nadzorczą NFOŚiGW, umowy inwestycyjnej regulującej oprócz parametrów wejścia kapitałowego również uprawnienia korporacyjne NFOŚiGW, a także zasady wypłaty dywidend i zwrotu zaangażowanych środków;
- Objęcie akcji lub udziałów;
- Złożenie przez spółkę odpowiednich wniosków do sądu rejestrowego.

Monitoring inwestycji

Zarządzający Instrumentem ma obowiązek monitorować i kontrolować z należytą starannością wykorzystanie przez spółkę zainwestowanych środków oraz reagować w przypadku, gdy spółka wyda zainwestowane środki niezgodnie ze swoimi celami z celami przedstawionymi w zaakceptowanym wniosku o dofinansowanie.

Niezależnie od posiadanego pakietu akcji lub udziałów Zarządzającemu Instrumentem będą przysługiwały określone uprawnienia korporacyjne wynikające ze standardowych postanowień stosowanych w umowach inwestycyjnych chroniących prawa inwestora finansowego. Będą to (o ile jest to konieczne i możliwe w konkretnym przypadku):

- Udział przedstawicieli w radzie nadzorczej spółki;
- Zabezpieczenie przed rozwodnieniem udziału Zarządzającego Instrumentem;
- Prawo pierwokupu do objęcia nowych instrumentów kapitałowych spółki;
- Opcja sprzedaży udziałów lub akcji;
- Wpływ na kluczowe decyzje (np. zmiana obszaru działalności, fuzje i przejęcia, zbycie, obciążenie lub nabycie istotnych aktywów, zaciągnięcie istotnych zobowiązań, transakcje z podmiotami powiązanymi oraz zbycie lub obciążenie udziałów w spółce, w szczególności przez osoby kluczowe, wybór członków zarządu i/lub rady nadzorczej);
- Obowiązek przekazywania Zarządzającemu Instrumentem, niezależnie od dokumentów przyjmowanych na zakończenie każdego roku obrotowego czy materiałów przygotowywanych na posiedzenia rady nadzorczej, również innych sprawozdań operacyjno-finansowych w określonej formie;
- Prawo do uzyskania informacji nt. wydatkowania środków przez spółkę, na każde żądanie Zarządzającego Instrumentem.

6) Zasady wykorzystywania przez spółki środków pochodzących z bezpośredniego nabycia lub objęcia akcji lub udziałów w spółkach

Spółki, w których akcje lub udziały zostaną bezpośrednio nabyte lub objęte w ramach Instrumentu, będą realizować projekty zgodne z niniejszą Polityką i Strategią w oparciu o:

- Umowy inwestycyjne zawierane przez NFOŚiGW;
- Dokumenty korporacyjne, w tym statuty lub umowy spółek, gdzie zgodnie z postanowieniami umów inwestycyjnych – inkorporowane zostaną zasady

wykorzystania środków uzyskanych w związku z bezpośrednim nabyciem lub objęciem akcji lub udziałów przez Zarządzającego Instrumentem.

W umowach inwestycyjnych zostaną nałożone na Beneficjentów końcowych obowiązki m. in.:

- Realizacji projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie i decyzją o udzieleniu dofinansowania w formie wejścia kapitałowego;
- Przestrzegania w związku z realizacją projektu regulacji unijnych i krajowych dotyczących wdrażania KPO, w tym stosowania przestrzegania zasad DNSH;
- Przestrzegania, w związku z realizacją projektu, niniejszej Polityki i Strategii inwestycyjnej;
- Zapewnienia, że udzielone przez NFOŚiGW wsparcie w postaci Inwestycji kapitałowych nie spowoduje przekroczenia maksymalnych poziomów określonych przez mające zastosowanie przepisy prawa, w szczególności, gdy wsparcie to miałyby zostać połączone z innym wcześniej udzielonym wsparciem;
- Sprawozdawcze w związku z realizacją projektu oraz poddania się kontroli NFOŚiGW oraz właściwych instytucji, w tym unijnych, w związku z realizacją projektu;
- Raportowania kompletnych i aktualnych danych zgodnie z art. 22 ust. 2 lit. d Rozporządzenia 2021/241 w zakresie ich dotyczącym;
- Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych w związku z realizacją projektu ze środków Instrumentu (środki w ramach KPO).

7) Zasady i tryb zbywania lub umarzania akcji lub udziałów w spółkach

Przewiduje się m. in. następujące sposoby wyjścia z inwestycji:

- Umorzenie akcji lub udziałów przez spółkę za wynagrodzeniem lub
- Ich odkupienie przez wskazanego inwestora lub
- Sprzedaż akcji na rynku giełdowym;

w sposób jednorazowy lub w transzach.

Umowa inwestycyjna będzie regulowała szczegóły wyjścia z inwestycji.

Umowa inwestycyjna będzie przewidywała możliwe warianty wyjścia z inwestycji.

Polityka dywidendowa zostanie podporządkowana strategii wyjścia z inwestycji. Co do zasady zakłada się politykę niewypłacania dywidendy w okresie w jakim NFOŚiGW utrzymuje zaangażowanie kapitałowe. Odstępstwo od tej zasady może nastąpić w sytuacji, kiedy zakumulowane wolne środki pieniężne pozwalają na przeprowadzenie wyjścia z inwestycji w całości.

Umowa inwestycyjna może przewidywać minimalną cenę wyjścia z inwestycji przez Zarządzającego Instrumentem i termin takiego wyjścia lub w inny sposób określać minimalną cenę wyjścia z inwestycji, w tym takie określenie może mieć miejsce w umowie

inwestycyjnej lub umowie(-ach) z wiodącymi/głównymi wspólnikami/ akcjonariuszami takiej spółki (tzw. opcja put).

Okres zwrotu zainwestowanych środków będzie wyznaczany z uwzględnieniem charakterystyki projektu inwestycyjnego, osiąganych stóp zwrotu oraz tempa kumulacji wolnych środków pieniężnych. Przewiduje się, że maksymalny okres inwestowania powinien zakończyć się nie później niż do 2045 r.

Zakończenie realizacji przedsięwzięć finansowanych ze środków przekazanych w ramach inwestycji kapitałowych NFOŚiGW, nastąpi do 31.12.2030 r.

Łączna wartość wyjścia kapitałowego będzie określona w umowie inwestycyjnej.

Co do zasady otrzymane wynagrodzenie za sprzedawane lub umarzane akcje lub udziały powinno pokryć wydatki na zwrot pożyczki do MKiŚ.

8) Opis sposobu jej wdrażania

Wsparcie w formie instrumentu finansowego kierowane będzie do firm, które posiadają odpowiedni potencjał wzmacniając tym samym ich konkurencyjność, nie tylko na rynku europejskim, ale i globalnym.

Założeniem inwestycyjnym Instrumentu jest budowanie odpowiedniego portfela inwestycyjnego przez wybór najbardziej obiecujących projektów prowadzących działalność produkcyjną lub badawczo-rozwojową na obszarze docelowym Instrumentu. Instrument umożliwia nabywanie kapitałochłonnych innowacyjnych projektów, a także w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego umożliwia inwestowanie w transzach. Spektrum działalności Instrumentu będzie obejmować inwestycje kapitałowe na różnych etapach rozwoju w obszarach transportu, mobilności, motoryzacji, innowacyjnych i zielonych technologii.

a. Zgodność Instrumentu z pomocą publiczną, zamówieniami publicznymi, wytycznymi KE

Działalność inwestycyjna Instrumentu będzie prowadzona w oparciu o zasady konkurencyjne i rynkowe, zapewniając kapitał dla projektów na wczesnym etapie rozwoju dla dużych projektów inwestycyjnych wspierających przejście na gospodarkę niskoemisyjną. Zasady działania Instrumentu będą przewidywały wczesne wykrywanie i wykluczanie potencjalnych konfliktów interesów decydentów inwestycyjnych. W tym celu zakłada się, że zostaną opracowane, wdrożone i egzekwowane odpowiednie wewnętrzne procedury i polityki.

Zgodność z pomocą publiczną w zakresie działalności Instrumentu

Polityka i Strategia inwestycyjna i jej realizacja, w tym w powiązaniu z prowadzeniem odpowiednich analiz przedinwestycyjnych, ma zapewnić pełną zgodność działalności Instrumentu z zasadami pomocy publicznej.

Inwestycje Instrumentu będą co do zasady dokonywane na warunkach rynkowych, co będzie analizowane w ramach realizacji działań przedinwestycyjnych, badań i analiz.

Zgodność z zamówieniami publicznymi w zakresie działalności Instrumentu

Działalność Instrumentu nie będzie naruszać przepisów o zamówieniach publicznych. Prowadząc działalność inwestycyjną w postaci obejmowania udziałów spółek, Instrument nie będzie podlegał przepisom dotyczącym zamówień publicznych.

Ramy działania Instrumentu będą opierać się na odpowiednich regulacjach prawnych. Jeżeli Instrument deleguje/zleca wykonywanie swojej działalności niektórym podmiotom, podmioty te zostaną wybrane w oparciu o otwarte, przejrzyste, proporcjonalne i niedyskryminujące procedury, zapewniające brak konfliktu interesów.

b. Zgodność inwestycyjna Instrumentu z RRF

Obszar i zakres projektów będących przedmiotem zainteresowania Instrumentu będą przyczyniać się do założeń Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Działalność Instrumentu będzie odpowiadać celom zielonej transformacji, zgodnie z kierunkami wskazanymi przez Komisję w Rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na rok 2021 (COM(2020) 575 final), uwzględniając również Strategię na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności – Transport europejski na dobrej drodze ku przyszłości (COM(2020) 789 final). Ze względu na planowany obszar zainteresowań Instrumentu, wyłonione zostaną projekty wpisujące się we wskazaną przez Komisję Europejską w ww. dokumentach inicjatywę *Recharge and tank*, przez m.in. wspieranie redukcji emisji gazów cieplarnianych, smogu, poprawy jakości powietrza, ograniczania zużycia paliw kopalnych w transporcie, promocji elektromobilności i zielonego transportu oraz wspieranie e-mobilności i ekosystemu Smart City.

c. Ramy wdrażania zasady „nie czyń znaczących szkód” (DNSH)⁶ i aspekty środowiskowe

Za pośrednictwem tego Instrumentu wspierana będzie zielona transformacja, która przyczyni się do realizacji celów klimatycznych UE na rok 2030 oraz zapewni zgodność z celem UE, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do roku 2050. Finansowanie projektów w ramach tego Instrumentu jest możliwe wyłącznie pod warunkiem, że spełniają one wymogi zasady „Nie czyń znaczących szkód”.

Definicja i zastosowanie zasady DNSH

Zasada DNSH opiera się na postanowieniach „Taksonomii zrównoważonych finansów” przyjętej w celu promowania inwestycji sektora prywatnego w zielone i zrównoważone projekty oraz pomocy w osiągnięciu celów Zielonego Ładu.

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

DNSH należy interpretować w rozumieniu art. 17 rozporządzenia w sprawie taksonomii⁷. W artykule tym zdefiniowano, co stanowi „znaczną szkodę” w odniesieniu do sześciu celów środowiskowych objętych rozporządzeniem w sprawie taksonomii. Wobec powyższego Instrument, będzie wspierał projekty, które nie wyrządzają poważnych szkód względem żadnego z celów środowiskowych:

Lp.	Obszary odpowiadające poszczególnym celom środowiskowym	Warunki zgodności działalności z zasadą DNSH
1	Łagodzenie zmian klimatu	Nie prowadzi do znaczących emisji gazów cieplarnianych
2	Adaptacja do zmian klimatu	Nie prowadzi do nasilenia niekorzystnych skutków obecnych i oczekiwanych, przyszłych warunków klimatycznych, wywieranych na tę działalność lub na ludzi, przyrodę lub aktywa
3	Zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich	Nie szkodzi dobremu stanowi lub dobremu potencjałowi ekologicznemu jednolitych części wód, w tym wód powierzchniowych i wód podziemnych. Nie szkodzi dobremu stanowi środowiska wód morskich.
4	Gospodarka o obiegu zamkniętym, w tym zapobieganie powstawaniu odpadów i recykling	Nie prowadzi do znaczącego braku efektywności w wykorzystywaniu materiałów lub w bezpośrednim lub pośrednim wykorzystywaniu zasobów naturalnych, takich jak nieodnawialne źródła energii, surowce, woda i grunty, na co najmniej jednym z etapów cyklu życia produktów, w tym pod względem trwałości produktów, a także możliwości ich naprawy, ulepszenia, ponownego użycia lub recyklingu. Nie prowadzi do znacznego zwiększenia wytwarzania, spalania lub unieszkodliwiania odpadów, z wyjątkiem spalania odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu. Nie wyrządza poważnych i długoterminowych szkód dla środowiska przez długotrwałe składowanie odpadów.
5	Zapobieganie zanieczyszczeniom powietrza, wody lub gleby i jego kontrola	Nie prowadzi do znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub ziemi w porównaniu z sytuacją sprzed rozpoczęcia tej działalności.
6	Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów	Nie szkodzi w znacznym stopniu dobremu stanowi i odporności ekosystemów. Nie wykazuje szkodliwości dla stanu zachowania siedlisk i gatunków, w tym siedlisk i gatunków objętych zakresem zainteresowania Unii.

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje.

Wszystkie projekty inwestycyjne będą musiały być oceniane z uwzględnieniem kryteriów DNSH. Zgodnie z wytycznymi europejskimi ocena techniczna pozwoli oszacować bezpośrednie i pośrednie skutki każdego działania w perspektywie długoterminowej. Na poziomie operacyjnym oczekuje się konkretnej gwarancji, że jakiegokolwiek działanie nie spowoduje znaczącej szkody dla celów środowiskowych, poprzez uwzględnienie szczegółowych wymagań w głównych dokumentach planowania i wdrażania. Dokumenty powinny wyjaśniać istotne elementy wymagane do wdrożenia DNSH. Zakres oceny powinien obejmować etapy produkcji, użytkowania i wycofania z eksploatacji – wszędzie tam, gdzie można spodziewać się największej szkody.

Podstawowe wymagania i ograniczenia inwestycyjne w świetle DNSH

Przy ocenie poszczególnych projektów brane będą pod uwagę następujące aspekty:

W przypadku instrumentów finansowania przedsiębiorstw ogólnego przeznaczenia (np. kapitał własny, kapitał obrotowy): wymagane będzie, aby spółki, które w poprzednim roku obrotowym uzyskały ponad 50% swoich bezpośrednich przychodów z działalności i aktywów określonych na poniższej liście wyłączeń przyjęły i opublikowały zielone plany przejścia, zgodnie z postanowieniami Porozumienia paryskiego, do osiągnięcia neutralności emisyjnej w 2050 roku.

Lista wyłączeń:

- 1) działania związane z paliwami kopalnymi, w tym ich dalsze wykorzystanie⁸;
- 2) działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) prowadzące do osiągnięcia prognozowanych emisji gazów cieplarnianych równych lub wyższych niż odpowiednie poziomy odniesienia⁹;
- 3) działalność związaną ze składowiskami odpadów, spalarniami¹⁰ i instalacjami mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów¹¹;

⁸ Z wyjątkiem projektów w ramach tego środka dotyczących wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, jak również powiązanej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej, wykorzystujących gaz ziemny, które są zgodne z warunkami określonymi w załączniku III do wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „nie czyni poważnych szkód” (C/2023/111).

⁹ Jeżeli w ramach działania objętego wsparciem prognozowane emisje gazów cieplarnianych nie są znacząco niższe od odpowiednich wskaźników emisyjności, należy wyjaśnić powody, dla których nie jest to możliwe. Wskaźniki emisyjności określone jako podstawa przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji dla działań wchodzących w zakres unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/447.

¹⁰ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań w ramach tego środka w zakładach zajmujących się wyłącznie przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu ani nie ma zastosowania do istniejących zakładów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej, wychwytywanie gazów spalinowych do składowania lub wykorzystania lub odzyskiwania materiałów z popiołów powstałych w wyniku spalania, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹¹ Wspomniane wyłączenie nie ma zastosowania do działań podejmowanych w ramach tego środka w istniejących zakładach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, w przypadku gdy działania w ramach tego środka mają

- 4) działania, w przypadku których długoterminowe unieszkodliwianie odpadów może szkodzić środowisku naturalnemu.

Minimalne przepisy dotyczące ochrony środowiska, które będą miały zastosowanie w odpowiednich przypadkach:

- Należy zapewnić zgodność prawną Beneficjenta końcowego z odpowiednimi unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi ochrony środowiska w przypadku wszystkich transakcji, w tym transakcji zwolnionych z obowiązku sprawdzania zrównoważonego rozwoju;
- Zapewniona zostanie zgodność wspieranych inwestycji z art. 6 ust. 3 i art. 12 dyrektywy siedliskowej¹² oraz art. 5 dyrektywy ptasiej¹³, a w razie potrzeby przeprowadzona zostanie ocena oddziaływania na środowisko (OOS) lub kontrola, zgodnie z dyrektywą OOS¹⁴;
- Należy zapewnić stosowanie wytycznych technicznych Komisji dotyczących sprawdzania zrównoważonego rozwoju w przypadku Funduszu InvestEU¹⁵, zwanych dalej „wytycznymi technicznymi”. Inwestycje poniżej określonych progów są wyłączone z obowiązku sprawdzania zrównoważonego rozwoju: sekcja 1.3 wytycznych technicznych. Należy uwzględnić jedynie wymiar środowiskowy i klimatyczny (patrz sekcje 2.2 i 2.3 wytycznych technicznych).

Dodatkowe elementy, które można wziąć pod uwagę:

- Wdrażanie przez przedsiębiorstwa uznanego systemu zarządzania środowiskowego, takiego jak EMAS (lub alternatywnie ISO 14001 lub równoważny) lub wykorzystywanie lub wytwarzanie towarów lub usług, którym przyznano oznakowanie ekologiczne UE Ecolabel¹⁶ lub inny znak środowiskowy typu I¹⁷;

na celu zwiększenie efektywności energetycznej lub dostosowanie do procesów recyklingu odpadów posegregowanych w celu kompostowania bioodpadów i fermentacji beztlenowej bioodpadów, pod warunkiem że takie działania w ramach tego środka nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładów w zakresie przetwarzania odpadów ani do wydłużenia okresu eksploatacji zakładów; w odniesieniu do których przedstawiono dowody na poziomie zakładu.

¹² Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

¹³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.

¹⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, zmieniona Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r.

¹⁵ Zawiadomienie Komisji – w sprawie wytycznych technicznych dotyczących kontroli zrównoważonego charakteru projektów na potrzeby Funduszu InvestEU (Dz. Urz. UE C 280 z 13.7.2021, str. 1).

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 w sprawie oznakowania ekologicznego UE.

¹⁷ Norma ISO 14024:2018 Etykiety i deklaracje środowiskowe -- Etykietowanie środowiskowe I typu -- Zasady i procedury.

- Inwestycja dotyczy wdrożenia najlepszych praktyk środowiskowych lub osiągnięcia standardów doskonałości określonych w sektorowych dokumentach referencyjnych¹⁸ przyjętych zgodnie z art. 46 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji we wspólnocie system ekozarządzania i audytu (EMAS);
- Operacja jest zgodna z kryteriami zielonych zamówień publicznych¹⁹;
- Zastosowanie technicznych kryteriów kwalifikacji określonych w rozporządzeniu w sprawie taksonomii.

Ponadto zapewniona zostanie weryfikacja zrównoważonego rozwoju w przypadku operacji finansowych i inwestycyjnych we wszystkich segmentach, w których działa Instrument.

d. Instrument, a inne programy w kontekście wsparcia UE

Instrument będzie uzupełnieniem wszystkich inicjatyw wspierających program neutralności klimatycznej UE do roku 2050.

Instrument jest komplementarny z Polityką Spójności w zakresie wzmocnienia konkurencyjności oraz innowacyjności polskiej gospodarki, poprzez niwelowanie dysproporcji między regionami UE. Instrument można traktować również jako narzędzie uzupełniające działania realizowane w ramach funduszy europejskich, pochodzących m.in. z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), który został ustanowiony w celu wsparcia terenów stojących przed poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wynikającymi z przejścia na neutralność klimatyczną poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i wspieranie rozwoju nowych kompetencji dla osób dotkniętych transformacją klimatyczno-energetyczną.

Instrument będzie zgodny z kierunkami rozwoju wskazanymi w obowiązujących dokumentach strategicznych z zakresu transformacji energetycznej, a co za tym idzie będą kontrybuować środki do zawartych w nich celów.

¹⁸ Dostępne pod adresem: https://green-business.ec.europa.eu/emas_en

¹⁹ Dostępne pod adresem: https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/gpp-criteria-and-requirements_en